

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri ERSOY** tarafından Anayasanın 98'inci, İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Muazzez ORHAN IŞIK
Van Milletvekili

Van'da birçok tarihi yapının ve kültürel miras mekanlarının koruma altına alınması ve gelecek kuşaklara taşınması için birçok çalışma yapılması gerekirken tam aksi yönde gittikçe artan sıklıkta bu tarihi değerlerin yok edildiğine dair haberler kamuoyuna yansımaktadır. en son 31 Mart ve 1 Nisan tarihlerinde Van'ın Çaldıran ilçesinde yer alan tarihi Qubika zindanlarının bulunduğu bölgede nedeni bilinmeyen bir patlamalar yaşanmıştır. Çaldıran ilçesine bağlı Yeniyaka (Qubika) Mahallesi'ndeki Arıkelle Dağı eteklerinde yer alan Qubika zindanları ve çevresinin 'sit alanı' olmasına rağmen o bölgede tatbikat veya benzeri bir uygulama kapsamında patlamalar yaşandığı bölgede yaşayan yurttaşlarca ifade edilmiştir. Patlama sonrasında bölgenin askerlerce yurttaşların giriş çıkışlara kapatıldığı aktarılırken, konuya ilişkin resmi bir açıklama yapılmamıştır. 18'nci yüzyılda Êzidî Kok Ağa tarafından burada inşa edildiği yönünde bilgiler bulunan kale günümüze ulaşamazken, kayaların içerisi oyularak yapılan yanı başındaki Qubika zindanları ise hala yıkılmadan bugüne kadar ulaşmış nadir bir yapıdır. Dönem dönem definecilerin hedefinde olan bölgede daha önce de birçok kez dinamit kullanılarak kazı yapıldığı ve tarihi yapıya hasar verildiği ifade edilmektedir.

Bu kapsamda;

- 1) Çaldıran ilçesindeki tarihi Qubika Zindanları ve çevresindeki patlamaların ve benzeri uygulamaların nedenleri nelerdir?
- 2) Çaldıran ilçesindeki tarihi Qubika Zindanları ve çevresinde gerçekleştirilen patlamaların tarihi yapıya verdiği zararı ortaya çıkarmak amacıyla bir inceleme başlatacak mısınız?
- 3) Bu patlamaları yapan kişiler veya kurumlar hangileridir? Haklarında bir inceleme başlatılmış mıdır?
- 4) Çaldıran ilçesindeki tarihi Qubika zindanlarının korunması için hangi tedbirler alınmaktadır?

48863

- 5) Tarihi, kültürel ve benzeri mekanlarda patlayıcı madde kullanılmaması yönünde hangi tedbirler alınmaktadır?
- 6) Tarihi ve kültürel mekanların definecilere karşı korunması amacıyla hangi önlemler alınmaktadır? Bu kapsamdaki kişilere hangi yaptırımlar uygulanmaktadır?
- 7) Van genelinde bu şekilde yok olmakla yüz yüze veya yıkılmak üzere olan tarihi mekanların restorasyonu amacıyla son 10 yılda yapılan faaliyetler nelerdir?